

Glyn Hughes, *Les Jeunes Hommes de Nicosie* (1980)

display 2

Γιάννης Τουμαζής, Θεωρητικός Τέχνης, Επιμελητής, Διευθυντής Δημοτικού Κέντρου Τεχνών Λευκωσίας.

A/M | Glyn Hughes, *Les Jeunes Hommes de Nicosie* (1980)

Απόσπασμα από το άρθρο «Από τους Ήρωες στους Μάρτυρες και από τα Νεκρά Γιατί στην Πολιτική – Αναπαριστώντας Εμβληματικές και Συνηθισμένες Θηριωδίες στην Κύπρο» που παρουσιάστηκε στο 2ο Διεθνές Συνέδριο Φωτογραφίας και Θεωρίας, Μουσείο THALASSA, Αγία Νάπα, 30 Νοεμβρίου - 2 Δεκεμβρίου 2012

Τον Φεβρουάριο του 2012 μου ανατέθηκε από το Προεδρικό Μέγαρο η επιμέλεια της επιλογής των έργων τέχνης για μια σύγχρονη προσθήκη στο παλιό κτίσμα του Μεγάρου. Το Προεδρικό Μέγαρο είναι ένα κτήριο αποικιακού ρυθμού, κτισμένο με κυπριακό πωρόλιθο και ήταν η κατοικία του Κυβερνήτη της Κύπρου επί Αγγλοκρατίας. Η σύγχρονη αυτή προσθήκη έγινε για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της Κυπριακής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς στο αποικιακό κτίσμα δεν υπήρχε ένας χώρος κατάλληλος για μεγάλα επίσημα δείπνα, συνεντεύξεις τύπου και άλλες εκδηλώσεις.

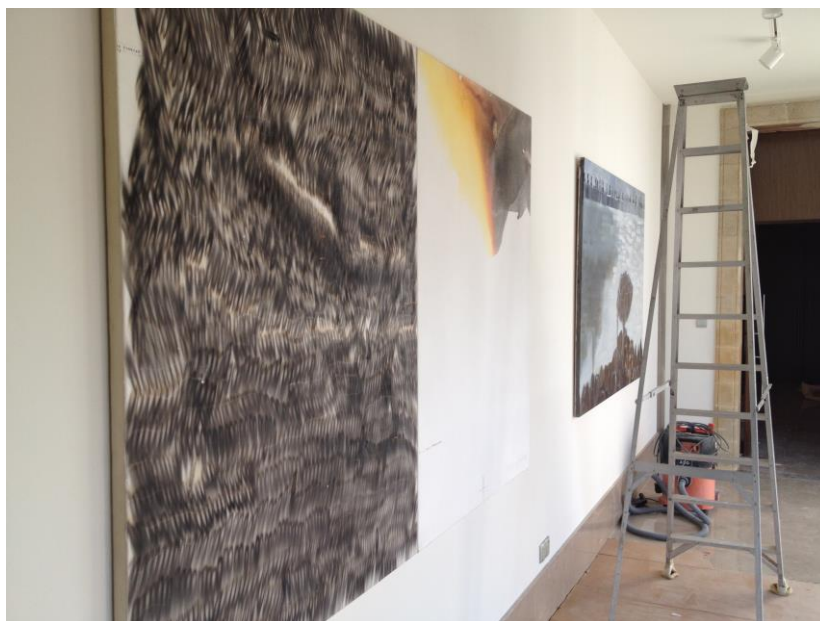

Εικ. 1, 2. Εξωτερική και εσωτερική άποψη της καινούργιας προσθήκης στο Προεδρικό Μέγαρο. Φωτογραφίες του συγγραφέα.

Οι όροι της εντολής μου ανέφεραν πως τα έργα τέχνης θα έπρεπε να επιλεγούν από τις αποθήκες της Κρατικής Συλλογής Σύγχρονης Τέχνης. Τα έργα αυτά είναι σχετικά περιορισμένα καθώς τα περισσότερα έργα της Κρατικής Συλλογής είτε εκτίθενται δημόσια στην Κρατική Πινακοθήκη είτε βρίσκονται σε κυβερνητικά γραφεία και σε πρεσβείες της Κύπρου στο εξωτερικό. Επίσης, το Τμήμα Αρχαιοτήτων υπέδειξε συγκεκριμένες αρχαιότητες οι οποίες θα έπρεπε να τοποθετηθούν στον χώρο (αριθμός κιονοκράνων, σπαράγματα ψηφιδωτών δαπέδων, κορμός μικρού αγάλματος, κ.λπ.).

Καθώς στο παλιό κτήριο εκτίθενται κυρίως έργα της πρώτης γενιάς των Κυπρίων ζωγράφων, στη γραπτή εισήγησή μου, η οποία στάλθηκε και εγκρίθηκε από τους αρμόδιους δύο μήνες πριν από την τοποθέτηση των έργων, εισηγήθηκα την επιλογή έργων από σημαντικούς σύγχρονους καλλιτέχνες. Όπως σημείωνα στο σκεπτικό μου: «Στόχος της επιλογής είναι να προβάλλει τη δυναμική πλευρά της σύγχρονης κυπριακής καλλιτεχνικής δημιουργίας η οποία είναι πλέον ενταγμένη σε ένα κοινό (Ευρωπαϊκό) καλλιτεχνικό πεδίο και να αναδείξει σημαντικούς Κύπριους δημιουργούς. Καταβλήθηκε ακόμη προσπάθεια όπως εκπροσωπηθούν και Τουρκοκύπριοι καλλιτέχνες, όπως και καλλιτέχνες άλλων εθνικοτήτων οι οποίοι ζουν και δημιουργούν στην Κύπρο».

Η πρώτη παρέμβαση την οποία δέχθηκα, λίγες μέρες πριν από τα επίσημα εγκαίνια της αίθουσας, αφορούσε στα έργα που τοποθέτησα στο πέραςμα που συνδέει το παλιό με το καινούργιο κτήριο. Μου υποδείχθηκε πως ήταν μεγάλα και αφηρημένα και πως έπρεπε να αντικατασταθούν με πιο μικρά και παραδοσιακά που να απεικονίζουν τοπία και σκηνές της Κύπρου. Το έργο που κυρίως προκάλεσε την αντίδραση, ανήκε στον Τουρκοκύπριο καλλιτέχνη Emin Cizenel. Όπως μου είπαν, επειδή στο συγκεκριμένο έργο υπήρχαν πολύ μικρές –σχεδόν αόρατες– σφραγίδες με τις λέξεις «Phoenix Reborn», θεωρήθηκε πως συμβόλιζε τη Χούντα των Συνταγματαρχών στην Ελλάδα (1967-1974), που είχε σαν έμβλημα της τον αναγεννώμενο φοίνικα.

Εικ. 3. Τα δύο έργα που τοποθετήθηκαν στο πέραςμα που συνδέει το παλιό με το καινούργιο κτήριο. Σε πρώτο πλάνο το έργο του Emin Cizenel.

Για την αντικατάσταση του συγκεκριμένου έργου μου διετέθησαν παραδοσιακά έργα των Τηλέμαχου Κανθού, Αδαμάντιου Διαμαντή και Μιχαήλ Κάσσιαλου, που απεικόνιζαν τοπία και ανθρώπους της Κύπρου –μάνες με παιδιά, αγροτικές και βουκολικές σκηνές– τα οποία προήλθαν από σημαντικά κυβερνητικά γραφεία και όχι από τις αποθήκες τις Κρατικής Συλλογής.

Εικ. 4. Το πέραςμα μετά την αντικατάσταση με έργα των Κάσσιαλου, Διαμαντή και Κανθού. Φωτογραφία του συγγραφέα.

Δύο μέρες πριν από τα εγκαίνια ένα υψηλά ιστάμενο στέλεχος του Προεδρικού Μεγάρου απαίτησε επίμονα να κατεβεί πάραυτα και να αντικατασταθεί ένα έργο του Ουαλού καλλιτέχνη Γκλυν Χιουζ. Ο Χιουζ θεωρείται από τους στυλοβάτες της Μοντέρνας Τέχνης στην Κύπρο καθώς από το τέλος της δεκαετίας του 1950 ζει και εργάζεται μόνιμα στο νησί. Επρόκειτο για ένα μπατίκ με απεικόνιση συμποσίου, εμπνευσμένο από τη μεσαιωνική εφυαλωμένη κεραμική.

Εικ. 5. Γκλυν Χιουζ, *Άνδρες της Λευκωσίας*, μπατίκ, 1980. Συλλογή Κρατικής Πινακοθήκης Σύγχρονης Τέχνης. Φωτογραφία του συγγραφέα.

Όπως πληροφορήθηκα, ο λόγος αυτής της απαίτησης ήταν πως σε ένα σημείο του έργου υπονοείτο η παρουσία ανδρικού πέους. Εκφράζοντας την έντονη αντίθεσή μου, αρνήθηκα να κατεβάσω το έργο. Τελικά, το έργο αποκαθελώθηκε και τοποθετήθηκε στο υπόγειο δίπλα από τις τουαλέτες. Την ίδια τύχη είχε και το έργο που βρισκόταν δίπλα του και το οποίο ανήκε στη

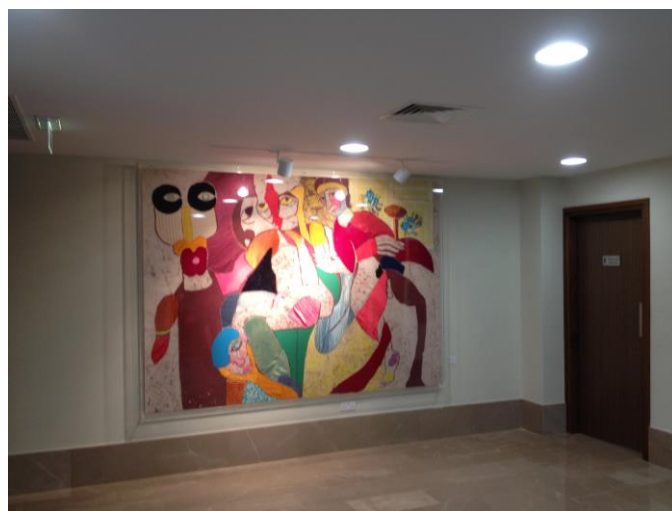
σημαντική γυναίκα ζωγράφο της παλιότερης γενιάς Καίτη Στεφανίδου (που είχε αποβιώσει πρόσφατα), καθώς θεωρήθηκε υπερβολικά πολύχρωμο.

Εικ. 6. Τα έργα των Γκλυν Χιουζ και Καίτης Στεφανίδου όπως τοποθετήθηκαν αρχικά.

Εικ. 7. Τα έργα της Ελένης Νικοδήμου και Σούζαν Βάργκας που τα αντικατέστησαν.

Εικ. 8. Το έργο του Γκλυν Χιουζ στο υπόγειο δίπλα από τις τουαλέτες.